

Проф. д.с.н. Михаил Мирчев

Курс лекции по академична дисциплина:
„СОЦИАЛНА РАБОТА С ЕТНО ГРУПИ“,
във факултет ФНОИ на Софийски университет,
Септември-декември 2020

АНОТАЦИИ

на 10 видеолекции, които са качени в канала **Михаил Мирчев YouTube**,
съгласно логиката за **публичност в условията „всеобща дигитализация“**
на университетския учебен процес

Лекциите са публикувани и достъпни за всеки
чрез YouTube в страницата „Михаил Мирчев“.

Тук са в плейлист (видео-рубрика)

„Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

Анотациите към всяка от лекциите е в YouTube
в страницата „Михаил Мирчев“, към съответното видео.

Освен това, анотациите са събрани в **единен текстови файл**, публикуван

в сайта на проф. Михаил Мирчев www.mirchev.bg,

в рубриката **„Реч на ОМРаза или реч на ЗАГРиженост“**

ОБЩО въведение от автора-преподавател
към тази учебна дисциплина

Лекциите са проведени дистанционно, съгласно указанията на Университета, чрез платформата ZOOM. Това е първи етап от планираната „всеобща дигитализация“ на учебния университетски процес

Качените тук видео-лекции **не са редактирани**. Съкратени са само предихателни паузи от живото говорене. В това си качество те демонстрират **замисъла и подхода** на

преподавателя. Във видео лекциите НЕ се прикрива отворената **диалогична форма**, показват се спонтанните **реакции на студентите**.

Лекциите са въз основа на публични емпирични **статистически и социологически данни** – в част от случаите те са от **авторски изследвания** на преподавателя. Представените данни за промените в профила на стратификационната пирамида на населението в България са от оригинално авторско емпирично социологическо изследване на проф. Михаил Мирчев. Многократно са публикувани в научни издания и в медии.

То е проведено за **първи път през 2011 г.** Още тогава има няколко медийни и научни публикации с представяне на емпиричните данни и профили. Тези публикации са на български, руски и турски език – в съответни издания. За последен път това изследване чрез своята оригинална методика е проведено през 2019 г. То дава емпирични данни за периода от 1986 до 2019 години.

В този лекционен курс, практическото и прагматичното разглеждане на проблеми и казуси е въз основа на съответни **теории и методологически подходи**. Използвани са социологически теоретични модели и научни понятия, на студентите им се припомнят и биват препращани към класически автори и методики. Част от тях са изучавани още в 1-ви курс, от тези студенти и с този преподавател по фундаменталната дисциплина „Социология“.

При проблематизиране на обекти в социалната работа и на конкретни ситуации, в които социалните работници следва да съумяват да постигат резултатност и ефективност в работата си, се **акцентира на културни особености у различните** етно-социални групи и общности.

Акцентира се на съответните им **стереотипизирани поведенчески реакции**, на специфичните им групови и общностни **модели на мислене**, на **мотивациите им за интегритет** в обществото и към официалната култура в обществото, както и на **емоционалната им реактивност** и специфичния им **"социален характер"**.

В този курс е методически важно, че се обсъждат **практически примери и казуси**.

Това е както, за да се осмисли чрез тях теоретичната основа на курса, така и за да се дават конкретни прагматични насоки на студентите, на които им предстои да излезнат "на терен" в своята професионална работа. Точно там те, вече като професионалисти, би следвало **грамотно и подготвено да се справят** с конкретните ситуации.

Проблемните ситуации в работата "на терен" се обсъждат **винаги чрез нужната толерантност към специфичните** етно-групи и общности, към съответните малцинства и диаспори в България. Но това **не означава да се премълчават** рискови черти и характеристики, нито да се замълчават рискови форми на поведение, както и да не се игнорират случаи на нежелание за интегритет, прояви на агресивност, и дори на цивилизационна изостаналост.

Разбира се, това са много **деликатни неща**.

Поради което в този курс те се обсъждат винаги с ясни **емпирични маркери** за знаенето на език и малограмотност, относно някои примитивни битови и хигиенни форми на живот. Обсъждат се случаи на строги патриархални форми на семейно-родови и кланово-племенен "обществен строй", както и при форми на полово господство и неравенство на жената в семейството и общността.

Но винаги, когато се обсъждат такива черти и характеристики се прави уговорката, че **не се обобщава** абстрактно за всички, а **се визират определени части и под-общности** от съответните етно-групи и под-общности, от съответните квартални и селищни общности.

В този курс последователно се прилага нужният **диференциран подход и анализ**. Защо? Защото на социалните работници им е **нужен реализъм** спрямо хората, с които им предстои да работят, спрямо средата, сред която ще се наложи да работят.

Тези лекции са **авторски продукт** на проф. Михаил Мирчев и са защитени от нормите на авторското право.

Тези лекции са **публични**. Превръщането им във ВИДЕО-лекции е именно форма на публичност.

Мисля, че това е **нормално да се прави от съвременните преподаватели**. Не само според същностното определение на **демократията като среда** на публичност и гласност. Още, заради **облекчаването на самите студенти** при подготовката им по проблематиката на курса и за съответния изпит. Но и **заради родителите** на много от студентите, които биха желали да са осведомени точно какво и как изучават техните любими деца.

В качеството си на публични тези видео-лекции съответстват на политическия императив за **достъп до информация, за гласност и публичност на всички важни за обществото неща**.

Това е в съответствие с **разбирането за академична свобода**, както и с гражданското право родителите на нашите студенти да са осведомени какво и по какъв начин изучават техните деца в университета. Това отново го повтарям, защото е твърде важно.

Тези лекции могат да се ползват от **по-широка аудитория** – доколкото ВИДЕО в YouTube, това вече е масова културна норма за комуникация, за работа, за гражданска и професионална активност. Това в условията на „всеобща *дигитализация*“ вече е същинска част от така нар. *“New Normalcy”*. Разглежданата проблематика в този курс предполага такава нова публичност и осигуряване на „възможност за достъп“.

Предполага го, поради своята актуалност, прагматичното си проблематизиране, както и поради разполагането си в полето на деликатни съвременни политики, по които има остър граждански диалог.

Такъв широк интерес към тези лекции е факт. Вижте високите **числа за гледаемост** – най-обсъжданите от тях имат по няколко хиляди гледания.

Лекция ПЪРВА – тя е **въвеждаща, обзорна** по проблематиката и методиката в този университетски курс.

Има 1 600 гледания в канала.

Линк към тази лекция:

В плейлист (видео-рубрика) „Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

(1) [Лекция Първа. КАКВО и с КОГО "работи" социалната работа? проф. Михаил Мирчев, есен 2020 - YouTube](#)

ЩО е то СОЦИАЛНА РАБОТА?

КАКВО и с КОГО "работи" социалната работа?

Проф. д.с.н. Михаил Мирчев, есен 2020

Първа част.

Социалната работа е ПОМАГАЩА професия и дейности. Тя е призвана и има задачата да предпазва и ЗАКРИЛЯ хора и семейства в риск, групи и общности в риск. Когато са изпаднали в беда и безпомощност, или които са обект на злодейство и насилие.

Социалната работа се стреми да ОВЛАСТИ безпомощните, в смисъл да ги изведе от тяхно състояние на ЗАУЧЕНА безпомощност, на примиряване и самостигматизиране.

Социалната работа има призвание и задача да култувира у такива хора, в такива ситуации, съответни социални УМЕНИЯ и социализираност, както и да ги ПОЗИТИВИРА спрямо другите и общо спрямо обстоятелствата в живота им – така че те самите да ги подобряват, вместо сами допълнително да ги влошават.

Втора част.

Структура на БЕДНОСТ и реципрочно на благоденствието.

С четири равностойни компонента.

Според МОДЕЛА на Световната банка от 90-те години.

Материална бедност-благоденствие.

Здравна и жизнеспособна бедност-благоденствие.

Образователно-културна бедност-благоденствие.

Интеграционна бедност-благоденствие.

Спирала на обедняване и затъване в дълбока бедност и безперспективност.

Спирала на измъкване от дълбока бедност и безперспективност.

Спирала на натрупване на жизнен ресурс, на човешки капитал, на способност за успех в живота.

Социалната работа, видяна и осмисляна през този комплексен модел за хората и живота им, за способността им да се спряват с живота, за състоянието им на безпомощност и отпускане в потока на деградирането.

БЕДност, но и ДЕКЛАСиране. Депресиращ страх и срам пред декласирането.

Висок минимален ПРАГ за гражданска нормалност в съвременните общества – в полето на образователния ценз, дипломите и сертификатите, дължимата минимална гражданска образованост и култура.

Семейна ДИСРИМинация в някои общности стрямо МОМИЧетата – самите родители оставят момичеетата си под образователния обществен минимум, напр. пускат ги на училище до 4-ти клас, и така те остават назад и под момчетата с една образователна степен.

"Здрав дух - в здраво тяло!" Въздействие върху хора, които сами увреждат своето здраве.

"Човек без корен!" Въздействие срещу самоизключването от човешка и социална среда, отказ от своите и своето.

Хората биват наказвани, ако в живота си са пропиляли даден им ресурс за благоденствие и за успех. Граждански рефлексии и социални механизми за това.

Трета част.

С КОГО работи социалната работа?

Със социално СЛАБИ, със изпаднали в социално безпомощност.

Но тук **НЕ бива да се вторачваме само към дъното** на социалната и гражданската пирамида. Тора в риск, в нужда от професионална подкрепа и институционална защита има **и в средните и високите етажи** на пирамидата.

Социалната работа е насочена към **несигурни и ОБЪРКАНИ хора**. Загубили адекватната си самооценка и самочувствие, енергия за борба и справяне. Със смачкано достойнство.

Социалната работа е насочена и към хора с неестествен **максимализъм и снобизъм** – които също водят към личностни кризи, семейни проблеми, общностно разпадане, различни депресивни състояния.

Социалната работа е насочена към **хора в КРИЗА**. Особено, ако източникът на кризата е външен, лоши обстоятелства, нещастни събития.

Основна задача е кризата да бъде възприета и като шанс, като възможност, като стимул, като път към нови неща и постижения.

Със застрашени от **новите расови, религиозни, конфликти** в Европа и САЩ, в Западния свят като цяло, със съответни прояви и вълни на културно канселиране и дискриминиране.

Социалната работа е насочена към хора и общности **в ситуация на АСИМилиране или в процес на АКУЛТуриране**. Това са две принципно различни обществени отношения между мнозинството и малцинствата в едно общество, между стари и заварени общности в държавата и обществото, от една страна, и от друга – новите навлизащи и усядащи имигрантски общности и групи.

Лекция ВТОРА.

Основно тя бе атакувана – чрез думи и изрази, извадени от цялостния контекст на лекцията и на курса като цяло.

Има близо 4 500 гледания в канала.

Линк към тази лекция:

В плейлист (видео-рубрика) „Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

[\(1\) Лекция ВТОра. Работа с ЕТНО групи или МАЛцинствени общности. По цялата пирамида. Проф. Мирчев - YouTube](#)

Социална работа с ЕТНО групи или с МАЛцинствени общности, с чужди ДИАспори или с ЯДРОто на българската нация.

Работа с хора от дъното на пирамидата, но и от средните и високите й етажи

Първа част.

Различната СЪЩНОСТ на "ГРУПА" и "ОБЩНОСТ". Терминологично изясняване.

Съвместност на действието, поведението в групата. "Аз заедно с Другите нещо правим".

Социална принадлежност към общи качества и статуси, нагласи и отгоншиния при общностите. "Моите Други са важни за Аз и за моя успех или за бедите ми в живота".

Втора част.

Социална работа с "НАЦИОНАЛНИ" малцинства и "враждебни" ДИАСПОРИ.

МАЛЦИНСТВО, етническо-народностно – общност със свои особен език и култура, религия и традиция, стереотипи и ритуали.

"НАЦИОНАЛНО" малцинство – това вече е политическа формула. Става дума за претенци за предоставяне и ползване на **колективни граждански и политически права**, вместо от индивидуални права, както е редно при демокрацията.

Трета част.

Специфика на ситуацията, когато се правят емпирични изследвания – при **еманципирана съвременна** жена или при полово и **ролево подчинена** жена в семейството и общността.

Специфика на Социалната работа сред различни етно-културни общности. Напр. когато се сблъскваме с „културни“ норми и прояви на **домашно насилие** – най-често под това се подразбира на мъже над жени в семейството и общността.

Четвърта част.

ДИАСПОРА – специфика на тези малцинствени общности и на тяхната ситуация.

Това е политически термин, със съответно социологическо и гражданско измерение. Визира гражданска ситуация на етно-културна малцинствена общност в държавата и обществото, която е в ситуация на конфликтен междудържавен политически натиск и опити за съответна политическа злоупотреба с нея.

Раздвоените между Родината им тук и привидяна "*Истинска* Родина" някъде другаде – в друга държава, при различна култура и религия, понякога с враждебност към нашата държава, култура и нация.

Злоупотреба отвън с малцинствената общност тук, за да се прави "намеса във вътрешните работи", вкл. за да се предизвикват кризи. Чрез диаспората се провежда политика на **сегрегиране и противопоставяне**.

Като правило такива общности искат/претендират/отстояват ПРАВА (все едно са радикално лишени от такива), а всъщност те искат **колективни/общностни ПРИВИЛЕГИИ** за себе си. Претендират за свои общностни привилегии, включително над народностното и културното мнозинство в държавата, включително в ущърб на приемащия народ и нация.

По тази линия те искат и **пряка ЗАЩИТА от страна на чуждата/враждебна държава** - вкл. когато имат провокативно и скандално поведение спрямо тукашната култура и суверенитет.

Конкретни измерения на проблема с **арабските "БЕЖАНЦИ" и незаконните ИМИГРАНТИ** – които идвайки и усядайки в България формират и биха формирали едно или няколко нови малцинства в България. В значителна част от случаите става дума за нови етно-религиозни и културни малцинства, които ще се окажат принципно НЕсъвместими с нашата традиционна култура и с нашето европейско цивилизационно равнище.

В такава политическа среда и пред такива стари и нови специфични малцинствени и диаспорни общности **Социалната работа е още по-деликатна и усложнена професия и дейност.**

Пета част.

Характеризира се и се обсъжда **ЯДРОТО на нацията ни, българите-християни.**

Сред тях социалната работа се реализира с единен културен код.

Поради това се работи по-спокойно и по-безрисково за социалния работник – без усложняващите 2-3-4-то ранище на общите социални проблеми.

Шеста част.

Социалната работа е насочена **не само с хора от дъното** на социалната пирамида. Но и от средните и елитните ЕТАЖИ. „Богатите също плачат!“

Благотворителност и социална помощ за бедните.

Социални услуги за богатите, средната класа и интелигенцията.

Позитивирание на хората от бизнеса в криза.

Седма част.

Лична професионална ориентация на социалните работници към слой, с които всеки успешно би работил мотивирано и ефективно. Това е личен проблем на всеки студент.

Работа не **само със "социално слаби", или и с "клиенти"** от заможните и привилегировани слоеве. Не е случайно това разделяне на термините.

В единия случай се говори преди всичко за "социална ПОМОЩ" към „социално слаби“ хора. Докато в другия случай се говори преди всичко за "социална УСЛУГА" и "клиенти".

Лекция ТРЕТА.

Тази лекция също бе директно атакувана – чрез извадени от контекста неща, но далеч по-слабо спрямо Лекция Втора.

Има близо 1 660 гледания в канала.

Линк към тази лекция:

В плейлист (видео-рубрика) „Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

[\(1\) Лекция ТРЕТА. Социална ПИРАМИДА на ОБЩНОСТИТЕ в България - от 1986 до 2019. Проф. Михаил Мирчев - YouTube](#)

ОБЕКТ на социалната работа – според СТРУКТУРАта на населението по ОБЩНОСТИ и социални слоеве.

Промените в профила на социалната ПИРАМИДА от 1986 до 2019 г.

Първа част.

Как е КОНСТРУИРАН този учебен КУРС ?

Втора част.

Социалната ПИРАМИДА на ЦИГАНите/РОМите в България – динамика на промяната от 1986 до 2019 г.

Смъкване на пирамидата надолу – към 2001. Като социален резултат от "новото общество" в България.

Сриване на пирамидата, но чак към 2011. Това е едва след оптимистичното десетилетие на "европейска интеграция". Вижда се, че голямата социална катастрофа при циганите не е станала през 90-те. Те стават преобладаващо "бедни и изпаднали" едва след "европеизацията".

Леко **смекчен**, но по същество същият профил на пирамидата през 2019. Дава надежда за общо подобряване на общностния граждански профил, ако не беше кризата след Март 2020.

Социален характер на общността на 75% от циганите в България – но като **субективно** следствие от **обективния** им социален профил и реалната им обществена ситуация.

Трета част.

Профил на ПИРАМИДАТА на българите-ХРИСТИЯНИ – като ЯДРО на нацията.

Към 1986 има 22% бедна работническа класа, заедно със 6% в дълбокото дъно на обществото. Всички други тогава са в "обществото на средната класа".

Резултатът от "новото общество" също е **смъкване на пирамидата** надолу. Трапецът се обръща надолу, вместо да е нагоре. Дълбоката бедност се увеличава 3 пъти.

Какво става след "европейското десетилетие" и след "американската криза" от 2008 ?

Става **огромен срив** към критично дълбоката бедност. Това е болезнено и масово обедняване. В зоната на мизерията се оказват вече 10%.

Има чувствително **подобряване** към 2019. Но остават 35% в зоната на дълбока и критична бедност. Какво ще е следствието от новата криза след Март 2020?

Четвърта част.

**КЪДЕ по етажите на пирамидата да търсим и ще намерим
ОСНОВНИЯТ КОНТИНГЕНТ на социалната работа?**

Ниската бедна работническа класа – **прекариата**, така нар. „работещи-бедни-още обедняващи“.

Дълбоката бедност – обективно води до повишен риск от социално деградиране.

Зоните на **мизерията** – общностите в гетата, малките замиращи села.

Също и **обедняването по всички по-горни етажи** на пирамидата. Натрупване на несигурност и трудно поносими компромиси. Алкохол и наркотици. Авто-стрес, самоубийства, изолация, атомизъм. Невротична агресивност.

Специфичност на проблемите по различните етажи на социалната пирамида.

Нужда от специален подход и различни методи в практическата Социална работа – по всеки от етажите, сред различните слоеве и съсловия.

Пета част.

Разговор със студентите.

Подобрението през 2019 как ще продължи през 2020 или ще се обърне надолу и към лошо през 2021 ?

CoViD-19 ситуацията в Света през 2020 и 2021.

Икономически спад, криза, срив.

Сега вече "бедните" хора от България не могат да се спасяват чрез емигриране към "богатия" Запад. Дори ще започнат оттам да бъдат връщани, изтласквани да се завръщат в България.

Шеста част.

Вълната от "БЕЖАНЦИ", които навлизат в България, устремени към Европа.

Внасят ги от Азия и Турция. Това е по-скоро организиран процес, отколкото да е спонтанен.

Важно е колко от тях **реално ще уседнат** тук, в България?

Какъв е **профилът** на тяхната си специфична **социалната пирамида**?

При повечето от техните национални и етно-културни общности тя е като на нашите цигани, или дори още по-лош – и за тях, и за нас. С огромна човешка маса в дъното на пирамидата.

Част от тях са дори под нормалното социално дъно съгласно европейските стандарти за бедност, образование и способност за работа при съвременната техника и организационни условия. Има ясни статистически и демографски данни и профили за това.

Сравняване на тяхната пирамида с пирамидите днес на българските турци и на циганите в България.

Това е **НОВО МАЛЦИНСТВО** у нас. Повечето от тях като социален профил са по подобие на гето-циганите. И е още по-рисков – доколкото в мнозинството е мюсюлмански, с доминиращо активно ядро от ислямистки радикали.

Голямата част от тези хора са с фатално висока степен на **ЦИВилизационна НЕсъвместимост** – спрямо нашата култура и народна традиция, спрямо нашето законодателство и права на жените и децата, спрямо нашия светски обществен ред и принципи на законност.

Чрез тези части от идващите незаконни имигранти и „бежанци“ у нас **ГЕТАТА** на циганите ще бъдат **ДУБЛИРАНИ от арабски гета и ислямистки анклави**. Това е неприятна истина, която трудно се обсъжда днес в публичното пространство, но в същото време е **набиращ критична маса общо-европейски проблем** поне от 2015 година насам.

Седма част.

ОБЩАТА КАРТИНА на малцинствата в България. Прогнозно разрастване до 2060 г.

Виж схеми ГСОПр и ВООО – те са представени на студентите и са публикувани за тях в сайта ми www.assa-m.com.

ЯДРОТО на нацията – като намаляваща част от цялото гражданско общество и населението. В перспективата на 2060 – свиване до 50% или до 35% от населението.

Дял на отделните МАЛЦИНСТВА в общата гражданска структура.

Дял на частите, които са опасна за нас и **агресивна ДИАСПОРА**.

Свито, нормално или раздута демо-ВЪЗПРОИЗВОДСТВО – на ядрото и на малцинствата.

ОБЕКТ на социалната работа – **концентриране на внимание, финансови фондове, помощи към ЦИГАНИТЕ**, към „самотните им майки“, към техните квартални общности, към гето-общностите им. Има много благотворителни и образователни **специални програми**. Фактически има много конкретни **случаи на привилегии** пред контролните държавни и общински институции.

Има ред типични ситуации, медийно широко огласявани, от които се формира масово обществено мнение, че значителна част от циганите/ромите в България са **привилегировано малцинство**.

Това също е **обективна ситуация**, която формира **субективна нагласа** от типа: *"Длъжни сте ни – давайте ни!"*.

По тази линия **гражданските напрежения** в българското общество вече са на над 20 години, имат своя **рисков мащаб и висок емоционален градус**.

Социалните работници „на терен“ са принудени да се съобразяват и да преодоляват всичко това.

Осма част.

ОБРАЗОВАТЕЛЕН ЦЕНЗ за не-гласуване – ако не се покриват определени неща.

Вариант с функционално отнемане на гласоподавателно право на хора и общности с по-ниско от основно образование. Докато не придобият сертификат за такова.

Защо? Доколкото то е ЗАДЪЛЖЕНИЕ, а не само право, според Конституцията ни от 1992.

Статистически данни за **процента НЕГРАМОТНИ и МАЛОграмотни** сред различните общности – около 65% при циганите, 20% при турците, 10% при българите-християни.

Възможност за рязко свиване на КОНТРОЛИРАНИЯ ВОТ – чрез такъв образователен ценз.

Ако това не се прави, то това изневеряване на КУЛТУРНИЯ КОД на нас, българите, като просветен европейски народ, като имащ за висока ценност за образование народ.

Девета част.

Как С.Р. с тези нови контингенти мащинства и диаспори?

Как С.Р. с неграмотното население? Вкл. вече голям дял от младите хора.

Как С.Р. с изоставените възрастни хора? Те са основно сред българите-християни.

Десета част.

Провокативен въпрос към студентите: **„Ще УМИРА ли българската НАЦИЯ“?**

При това критично свиване и остаряване на българското национално ядро?

Провокативен въпрос към студентите: „**България възможно ли е да стане "еврейска държава"?**“

Ако те, бидейки като общност далеч под 1% от цялото население, по същество имат високи позиции и в значителна степен владеят държавните институции и огромна част от капитала в страната, имат огромно влияние в медиите и в сферата на изкуството.

Те са малцинствена общност, която **учи децата си на жизнен успех чрез много образование**, чрез знаене на езици, чрез гъвкаво влизане в модерните и привилегировани от технологиите професии.

И затова те **не само искат, но и успяват** в живота, в бизнеса, във властта. Успяват своите **субективни качества** като хора и семейства, като мрежи и общности, да материализират и да **превърнат в обективни** високи статуси, богатство и социален престиж.

Лекция ЧЕТВЪРТА.

Тази лекция е само споменавана в обвинението. А би било редно да е слушана внимателно.

Защото от нея ясно се разбира, че при обсъждането на проблеми и рискове с общности, **няма „реч на омразата“** в лекциите от страна на лектора. А има единствено и **само реч на загриженост** – за хората в риск, както и за младите обучавани колеги.

Има близо 1 540 гледания в канала.

Линк към тази лекция:

В плейлист (видео-рубрика) „Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

[\(1\) Лекция ЧЕТВЪРТА. ВПлитане или СЕГрегиране на МАЛцинствата. Социална ДИСТанция. Проф. Мирчев - YouTube](#)

ВПлитане или СЕГрегиране на МАЛЦИНСТВАТА. НОВИТЕ внасяни малцинства.

Социална ДИСТанция между малцинства и мнозинство.

Професионално планиране степента на УСПЕХ.

Професионално ПРЕГАряне и обратно позитивиране, супервизия.

Първа част.

ВПлитане или СЕГрегиране на МАЛЦИНСТВАТА в обществото, в българската нация.

ТРИТЕ основни варианта на отношения между МАЛцинствата и националното ЯДРО.

Студентите работят по авторската **Схема ВООО**. Дадена им е за ползване в моя сайт.

Културна автономия на малцинствата, но без самосегрегиране и без противопоставяне срещу мнозинството.

Има социална и културна дистанция, но няма ксенофобия и агресивност.

Има малцинства, но без да претендират да са "национални", и не са активна гражданска диаспора.

Студентите се запознават със: **Закон за исляма**, Австрия, 2015.

В него са обособени **два вида мюсюлмански общности** в страната, с различие в празниците и ритуалите, с културна и идейна специфика, с различно отношение към процеса на интегриране в австрийското общество.

Социална кохезия – културна и религиозна, класова и политическа, гражданска.

Това е важен европейски термин – в документи на ЕС, в професионалната лексика!!!

Социална дистанция, която прераства в само-сегрегиране, в отделяне и противопоставяне, във взаимна враждебност.

Също изключително важен и актуален термин. Особено след политиките след Март 2020.

Втора част.

НОВИ внасяни малцинства, част от тях с умовете и ценностите си са в състояние на притеснителен примитивизъм – с **архаични културни норми и социални форми**, съответстващи на отминали исторически епохи, поне в сравнение със сегашната европейска цивилизация, на сегашната пост-модерна и дигитална европейска цивилизация.

Опасност от арабски АНКЛАВИ, чрез внасяните тук "бежанци" от Изтока и Турция. Те социално и граждански са подобни на циганските/ромските гета у нас – в качеството им на „сиви зони“ и безконтролни от държавата „екстратериториални зони“ в рамките на държавата и обществото като цяло.

В такива СИВИ ЗОНИ има прояви на радикално различни морални и поведенчески норми – като многоженство, като традиционна педофилия, като предоставяне от родителите на малолетни момичета за съпруги.

В такива зони има прояви на подчинение до степен на **РОБСКА зависимост на момичета и жени** – и това като традиция, и като житейска практика. Може да не е преобладаващо, но се среща в множество случаи. За това се пише в медиите.

Чрез такава имиграция и „бежанци“ в нашата страна се **внася и генерира цивилизационен РЕГРЕС**, хората биват стимулирани към колективно БЕЗнаказано БЕЗзаконие, към демонстративно пренебрегване на утвърдени в нашите закони и културна практика норми.

Това е проблем пред **осигуряването на законност** в страната, мир в селищата и специфичните квартали, уважаване към нашите семейни и брачни традиции, предпазване на децата и жените от сексуално и друго насилие, осигуряване на равенство на жената и правото ѝ да бъде еманципирана, и узаконяване на всичко това чрез Семейния кодекс и други закони.

Всички тези отклонения от нормите и закона сред специфични малцинствени общности и техни под-общности, е проблем в Социалната работа, **особен вид трудност, изискващ специална подготовка и нагласа** у бъдещите професионалисти.

Трета част.

ЗАЩО държавата допуска драстични прояви? Например, МОМИЧЕТА да бъдат ДАВАНИ от собствените си родители като съпруги срещу ПАРИ, при това още на малолетна възраст, при това се прави на градски площади или тържища.

Освен това, се обяснява, че това не е феномен само в страни, бедни и периферни в ЕС, като България. Има такива прояви, обсъждани в медиите, и в „развити“ западни страни – като Франция и Норвегия, като САЩ.

Това е **феномен на така нар. "нова МУЛТИ културна нация"**.

При нея държавата по същество престава да се опитва да интегрира радикално различни малцинства. Съзнателно, като държавна политика, ги оставя в някаква тяхна абсолютна **"културна автономия"**. По този начин самата държава разрешава нарушаване на закона и на традиционни морални норми на нацията. Така тя по същество предоставя на съответни малцинства и техни под-общности особени и рискови **"колетивни привилегии"**.

Става дума за сегашната СВЕТЛА и ТЪМНА страна на обществата.

Социалната работа най-често работи с тъмната част и страна в съвременните европейски общества, така и в България. И ние готвим студентите за такава ситуация на работа.

Пред реалностите на визираните цивилизационни крайни различия до степен на културна и ценностна несъвместимост **няма прости и бързи решения**, нито лесни мерки от страна на Властта. Нужна е комбинация от много неща.

И да **не се отстъпва** в една наистина успяваща **приобщаваща и интеграционна** държавна и обществена политика. За да може – след често по-дълъг период от време – да се въздейства успешно на съответната малцинствена общност като цяло.

Разбира се, тук нещата се анализират не през призмата на АСИМИЛАЦИЯ, а през призмата на АКУЛТУРАЦИЯ. За принципната разлика между двете е посветена специална част от лекция.

Четвърта част.

Професионално планиране степента на УСПЕХ при всеки конкретен случай на Социална работа.

Професионално ПРЕГАряне на социалните работници.

Обратно позитивирание, чрез успешна професионална СУПЕРВИЗИЯ.

Ре-мотивирание за активна и добра работа на отделните С.Р. и на екипите за С.Р.

Пета част.

Социална ДИСТАНЦИЯ – като понятие и като реалности.

Различният културен облик и традиция може да прераста във ВРАЖДЕБНОСТ, страх и ксенофобия.

Постигане на толерантност и взаимна УВАЖЕНИЕ – взаимно адаптиране, акултурация, вплитане в нацията.

Измерване на СТЕПЕН на социална дистанция, на близост и толерантност или на разделеност и враждебност.

Скала на Богардус. Кумулативна скала – всяка следваща стъпка и житейски вариант включва в себе си и предходните.

Отвореност и голяма толерантност спрямо расово и цивилизационно различните.

Параноя и ксенофобия, опит за самосъхраняване чрез агресивен ационализъм.
Диагностициране на всеки конкретен случай и адекватен подход и методи за помощ и въздействие в Социалната работа.

Шеста част.

Реплика от студенти: "*Малко трудно ще ги интегрираме ромите.*"

Отговор от лектора: "*Тогава си търсете друг обект за успешна Социална работа*".

Напр., млади бизнесмени, дигитални специалисти без социални умения, зависими от психотропни вещества и наркомани, стресирани от прекомерната динамика хора, хора с депресираща дезориентация в съвременната медийна и ценностна среда.

Специфика на работата с наркомани.

Те са хора, които добре РАЗБИРАТ проблема си и рисковете. И голяма част от тях **биха ИСКАЛИ** да се върнат към личностна и социална нормалност. **НО нямат СИЛАта**, за да се справят сами. Затова имат нужда от специализирана подкрепа и методика.

АБСТИНЕНЦИЯ. Това е жестока индивидуална бариера при желание да се откажеш от психотропна зависимост.

Към 1989 имахме регистрирани само 1 100 наркомана. Сега вероятно са над 200 000.

Това е пряк резултат от "**новото щастливо общество**". Това е част от „обществото на потреблението и забавлението“.

БЕДстието на наркоманията по Света. В нашите дискотеки и клубове. Това отново е черната страна на съвременните Европейски общества и реална действителност.

Тук се споделя **личен опит на лектора от работа с наркомани и методиката** в VI-та психиатрична клиника в Сухиндол, още от 1993 г. насам.

Лекторът има и **специални авторски социологически изследвания** по този проблем и осъзнаването му от младежите и родителите, от общественото мнение, от служителите в различни институции – още от 1993-1995 години.

Лекция ПЕТА.

Тази лекция не е атакувана.

Има близо 576 гледания в канала.

Линк към тази лекция:

В плейлист (видео-рубрика) „Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

[\(1\) Лекция ПЕТА. ГРУПИ при работа с ИНДИВИД. Човешки капитал - откъм много науки. Проф. Михаил Мирчев - YouTube](#)

Социална работа с ГРУПИ и ОБЩНОСТИ,
когато работим по конкретен ИНДИВИДУАЛЕН случай.
Според авторска схема за ЧОВЕШКИ капитал –
откъм много науки, с интердисциплинарен подход.

Проф. д.с.н. Михаил Мирчев, есен 2020

Първа част.

Човекът прилича на хората около него – референтните групи влияят и негативно, понякога те въвличат и ПОВЛИЧАТ към лична беда.

ДИСТАНЦИРАНЕ, намаляване, отстраняване на негативното влияние откъм близките към човека с проблеми.

Предпазване на човека с проблеми от неволни или преднамерени "злодеи" в близкото му обкръжение.

Само с пари и съвети като социална помощ не би могло да се помогне. Ако не се влезе вътре и не се повлияе благотворно върху реалната човешка СТРУКТУРА.

Втора част.

Съобразяване и отчитане на ГРУПОВИТЕ НОРМИ в отношенията между хората и в поведението в конкретната човешка среда. Това по изучавания вече Емил Дюркем.

Провокиране на СЪДЕЙСТВИЕ от околните хора, за да се помогне на човека или групата, с който и която непосредствено се работи.

Проблемът с НАРКОМАНИТЕ и наркоманиите като групова норма и поведение.

Без съдействие от околните или отделяне от тях не би могло човек да бъде измъкнат и спасен. Дори при силна лична потивираност, натискът от страна на околните е много силен и дори репресивен, и човек се поддава – започва отново, потъва отново.

Прояви на АГРЕСИВНОСТ от страна на групата спрямо човек, който не споделя девиантна вътре-групова норма. И се опитва да се освободи и дистанцира. Практически прояви и как да се противодейства, за да се помогне на мотивирания човек с проблеми.

Комплексност в работата – помощта и закрилата – за да има успех работата по конкретен случай.

Трета част.

Всеки случай трябва да бъде внимателно и достоверно ИЗУЧЕН – диагностициран.

Какви са факторите и прицините? Какви са възможностите и ограниченията за работа?

Какви са средствата и условията за успешно въздействие?

СЪЧЕТАВАНЕ на форми на работа и ресурси.

Метод на "групова динамика" – по Джейкъб Морено.

Базиран е върху структура на отношенията в групата. Използват се закрепени роли към всеки член от групата и общността.

Целта е осмисляне и промени в личностните стереотипи, в представите и в поведенческите рефлексии.

Методът се използва, първо, ДИАГНОСТИЧНО, а после и ТЕРАПЕВТИЧНО.

Разменят се ролите. Сменят се гледните точки. Осъзнава се критична ситуация през погледа на другия. Човек си задава въпроси за възможна и нужна своя лична промяна.

Признават се основания на другите в критична ситуация. Развива се чувство на толерантност и уважение към другите, както и самокритичност.

Става лична ПРЕоценка. Провокира се НОВО отношение към другите.

Развива се личностна ЕМПАТИЧНОСТ и съответни социални сетива и рефлексии.

Четвърта част.

КОМПЛЕКСНА СТРУКТУРА на човешкия капитал.

Изучава се по авторски модел и Схема от Михаил Мирчев.

КУЛТУРЕН капитал.

ЗДРавен и ГЕНетичен капитал.

ИКОНОмически и ИНСТитуционален капитал.

СИМВОЛЕН капитал, престижност и доверие, интегрираност и принадлежност, или изключеност и остракиране, самоизолиране и самотност, съответна социопатия.

Разговор със студентите:

Теоретичната схема и използването ѝ като практически метод в конкретна работа.

Интердисциплинарен подход в практическо действие.

Начин интервю за диагностициране на случай.

Лекция ШЕСТА.

Тази лекция също не е атакувана като цяло. Изваден е само един израз от контекста на преподаване и е интерпретиран едностранно и тенденциозно.

Има 1 100 гледания в канала.

Линк към тази лекция:

В плейлист (видео-рубрика) „Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

[Лекция ШЕСТа. Два МЕТОДА от Джейкъб Морено. ПРОБЛЕМИ на хора като ПРЕДМЕТ на С.Р. Проф. Мирчев - YouTube](#)

Два МЕТОДА от Джейкъб Морено – СоциоМЕТРИЧЕН тест и психодРАМА.

ПРОБЛЕМИ на хора, групи и общности като ПРЕДМЕТ на социална работа.

Проблеми със себе си и с другите, проблеми със самооценката.

Проблеми с институциите и бюрокрацията.

Проф. д.с.н. Михаил Мирчев, есен 2020

Първа част.

Разглеждат се **два метода от Джейкъб Морено.**

Използват се при конкретно изследване на случаи, но и с възможности за терапевтично въздействие. Споделяне на личен методически опит.

СоциоМЕТРИЯ – социометричен тест. Чрез тях се прави **експлициране на реалните** вътре-групови отношения, относно вътре-груповата структура, на личностния ролеви профил на всеки от включените. Експлицира се **лидерската структура** в групата и процеса на дейност и общуване, както и **маргиналните или отхвърлените** участници. Прави се хипотеза за **диагноза относно „вина“** при конфликти и ситуации на нетърпимост вътре в групата.

ПсиходРАМА. "Театър на спонтанността". За групова психична и ролева динамика. Може да се достигне до състояние на личностен катарзис – смислов, ценностен и мотивационен, ролеви и поведенчески. При целево наблюдение също може да служи за изработване на **хипотеза за диагноза** относно описаните в горния метод неща.

Втора част.

ПРЕДМЕТ на социалната работа с хора, групи и общности.

При проблем със СЕБЕ СИ.

При проблеми с идентичността, проблемен аз-образ, с културния образ и възприятие за самите себе си.

При проблем с ИДЕНТИЧНОСТТА в отношенията с другите и културно различните, с околните, както и с официални обществени морални и ценностни норми.

КООПЕРАТИВНОСТ на етно-идентичността, на културната автономност и специфика. Силна и много силна **навътре, сред своите**. Слаба и дори скъсана **спрямо другите и обществото**.

Личностна, групова, общностна САМООЦЕНКА – висока и нарцистична или ниска и nihilistична. Специфична координата или предизвикателство при социална работа.

Специфичните случаи и прояви на **СамоХАРЕСВАЩА се примитивност** и асоциалност, девиантност и демонстративна аморалност.

Конкретни казуси с ЕМАНЦИПИРАНО право на ЖЕНАта да се РАЗВЕЖДА.

Дори когато мъжът е ДОБЪР като съпруг, баща и партньор – поради „несходство между характерите“, поради любов към друг, поради професия и кариера, поради сексуално разминаване, поради форми на психично и друго насилие и грубост в отношенията, поради груба намеса на родители и други близки, поради изневяра.

Или при КРЕПОСТНИЧЕСКО право на жената да се разведе – но само в крайни случаи, ако мъжът драстично е нарушил и занемаарил своите общностни отговорности и дължима грижа, своите религиозни и традиционни норми като „глава на семейство“.

Проблем при **сврѣх-само-НАДценяване**.

Проблем при **сврѣх-само-ПОДценяване**.

Трета част.

Бариери пред пълноценно социално ИНТЕГРИРАНЕ на хора, групи и общности със своя **радикално различна културна норма** и самовъзприятие.

Отказ за своя толерантност към другите. НО с претенции за свръх-толерантност от страна на другите към нас.

Стига се до двустранно СТИГматизиране. До изключване и самоизключване от интеграционния процес и съвместно живеене.

Четвърта част.

Провокирана от другите ОТВЕТНА поведенческа РЕАКЦИЯ и културен РЕФЛЕКС.

Тя може да бъде предизвикано негативна и стигматизираща, понякога дори отменно дискриминативна. Това е в житейската логика на *"Каквото повикало – такова се обадило"*.

На такова обръщане в отношението се **поддават и по принцип добри и толерантни** хора, които категорично не носят в себе си никакви базови дискриминационни нагласи към съответни етно-групи и специфични различни културни общности и малцинства. Поддават се в конкретни практически ситуации, провокирани от конкретни постъпки, настроени от съответни внушения в медии или в постове от фейсбук.

Ето защо, социалният работник в конкретна ситуация би следвало да може да **разграничи базова дискриминационна нагласа** на някого срещу някого, за разлика от **ситуативна такава проява**, която е провокирана моментно и не е базова характеристика.

Това само по себе си е проблем в работата. Първо, нужна е съответна **предварителна подготовка**, теоретична и методическа. Второ, социалните работници би следвало да имат развити **социални сетива**, за да са в състояние да реагират адекватно. Трето, в двата случая социалният работник би следвало да подхожда по различен начин, и да прилага **различни методи**, в перспектива да има различни критерии за своя успех или неуспех в усилията и работата си.

Не е коректно във всички случаи на проява на негативни предразсъдъци и никакви дискриминационни нагласи да бъде **обвинявано единствено и само мнозинството**, само **приемащия народ и култура**, тенденциозно само националното ядро в националната държава.

В живота като правило конфликтните отношения се дължат и на двете страни, или и на трите страни, или и на четирите страни – всяка допринася с нещо специфично за общия проблем.

Според науката това съответства на **принципа на диалектичност** в битието на хората и общностите. В науката се използват и други понятия, чрез които се описват и разказват, анализират и проецират подобни конфликтни отношения – като *„превърнати форми“*, като *„превърщане в своята противоположност“*, като *„амбивалентност“*, и други.

Съвременните студенти би следвало да бъдат обучавани в светлината на такъв **теоретичен и методологичен апарат**, за да са в състояние във всяка практическа ситуация да правят **преход от видимостите** и случките, към дълбоки **обяснителни модели и разбиране**. Това е свързано с понятието за „мъдрост“ в работата, за разлика от някакво елементарно и повърхностно занаятчийство.

Проблем с ИНСТИУЦИИТЕ.

Проблем със съвременната БЮРОКРАЦИЯ.

Проблем в условията на ВСЕОБЩА ДИГИТАЛИЗАЦИЯ.

"Искам – не искам, искаме – неискаме, те искат – ние не искаме това да искат".

Това е хлъзгава плоскост в общия ракурс на **идеологизирана свръх-толерантност** към всякакви малцинствени общности, към нови етно-религиозни малцинства, към под-общности и групи с девиантно и рисково поведение.

Това е хлъзгава идеологизирана плоскост, особено в съвременното нео-либерално общество – доколкото на практика то е задължаващо за много неща, забраняващо много неща, предразсъдъчно спрямо много неща. Поради това, че има свой силен идеологем и ценностен, и политизиран догматизъм. Това е един **съвременен вид „догматизъм“**.

Степен на интегрираност в общата културна и институционална среда – като общност с удържана културна самобитност дори при висока степен на интегрираност, или като под-общности със силен поведенчески консерватизъм с ясна тенденция към самосегрегиране.

ПЕТ етажа на идентичност и интегрираност в общата културна и институционална среда. Изучава се по авторска схема на лектора, проф. Мирчев.

При всеки конкретен случай в Социалната работа би трябвало да се прави **адекватно изследване и оценка**, диагноза и реалистичен план за успех в работата – от гледна точка на тези пет етажа.

Това би означавало в практическата работа се използва теоретичен инструментариум и методологичен ориентир

Лекция СЕДМА.

Тази лекция не е атакувана – нито като цяло, нито като извадени изрази от нея.

Но аз си разреших да помоля Етична комисия при СУ **специално да разгледа** и тази лекция. Доколкото в нея и чрез нея ясно се вижда, че в този цикъл лекции **няма реч на омраза, а има реч на загриженост** спрямо целевите групи и общности на съвременната социална работа.

После в Становището на Етичната комисия от 11 декември 2020, не успях да видя нещо въз основа на тази лекция, както и на последната Десета лекция от цикъла.

Има 330 гледания в канала.

[Линк към тази лекция:](#)

В плейлист (видео-рубрика) „Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

[\(1\) Лекция СЕДма. СРЕДствата за УСПЕХ в социална работа. Пет нива на успех. Проф. Михаил Мирчев - YouTube](#)

СРЕДствата за УСПЕХ в социална работа с хора, групи и общности.

ПЕТ НИВА на успех – по принцип и в конкретните случаи.

Проф. д.с.н. Михаил Мирчев, СУ-ФНОИ, есен 2020

Първа част.

Познание за спецификата на ОБЕКТА на работа – хора и групи, общности и подобности.

Методики, психологически прийоми и поведенчески начини за конкретно ОПОЗНАВАНЕ.

Парите, чрез които може да се работи ефективно. Начини и размер на ФИНАНСИрането.

Втора част.

Система на/за **социален ПАТРОНАЖ**.

Общинска грижа и услуги. Или заплащане на таква социална услуга.

Нормалност при изоставени стари хора. Хуманност. Позитивирание. Енергийно зареждане.

Общуване с млади доброволци в старческите домове и центрове. Пример от Израел.

Чрез такива форми за социална работа и благотворителност самите млади излизат от клопката на егоистичния индивидуализъм и заучената атомизираност. Използва се естествената у младите хуманност и благородство.

Зачестиха такива прояви в София и другаде в страната.

Пример с младите на Протестите (юли-септември 2020).

Участваха с обществен идеализъм и социален хуманизъм.

ЧОВЕЩИНА. Професията на социалните работници е **заредена с човещина**.

Но има и изкривени хора в тази професия. Бюрократизиране и чиновническо бездушие.

Обслужване на антихуманни проекти и нови законово-административни практики.

ОТНЕМАНЕ на деца от родителите им. Без съдебна процедура и по травматичен начин.

Трета част.

ЗАКОНЪТ в социалната работа и дейности.

Нужда от специално и детайлизирано законодателство.

У нас то е модерно европейско поне от 2001 г.

Сега се оказваме в по-добра кондиция в сравнение със западните страни – поради факта, че те са "по-напреднали" от нас, че са "по-либерални" от нас.

Четвърта част.

Подготовката на КАДРИ за сферата на социалните грижи и услуги.

Пета част.

Обобщение относно ПЕТте основни средства.

Разговор със студентите.

Шеста част.

До какви РЕЗУЛТАТИ се достига в една активна и методически силна социална работа?

Достигане до "**ОВЛАСТЯВАНЕ**" – специфичен и изключително важен професионален термин.

Измъкване от състояние на "**ЗАУЧЕНА БЕЗпомощност**" – друг ключов термин.

Само при комбиниране на подкрепа отвън и лично усилие от страна на хората и общностите в беда те биха могли да се измъкнат.

Седма част.

Избистряне на ИДЕНТИЧНОСТТА.

ИНТЕГРАЦИЯ въз основа на избистрена и свързваща с другите идентичност.

Как да стане ПРОИЗВОДИТЕЛЕН животът, сред другите, за обществото.

Чувството, че съм, че вече съм ПОЛЕЗЕН човек.

ВОЛЯ за продължаване към доброто, към истинска овластеност на хора и общности, които са били в безпомощност и беда, но са се измъкнали от блатото.

Лекция ОСМА.

Тази лекция е обобщение, продължение, детайлизиране на Лекция ВТОРА.

Използва се още една авторска схема на лектора относно общностната структура на населението в България към 2019 г. и в перспектива

Има 1 260 гледания в канала.

Линк към тази лекция:

В плейлист (видео-рубрика) „Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

[\(1\) Лекция ОСМА. ПИРАМИДАТА през 2019. Специфични ПРОБЛЕМИ и С.Р. по етажите ѝ. Проф. Михаил Мирчев - YouTube](#)

Гражданска и социална ПИРАМИДА в България – профил към 2019 г.

Отново за профила на ОБЕКТА на социалната работа, относно спецификата на **проблемите в отделните общности и по етажите на пирамидата.**

Нужда от прилагане на специфичен подход, средства за помощ и социални услуги

Проф. д.с.н. Михаил Мирчев, есен 2020

Първа част.

ОБЕКТЪТ в конкретната социална работа.

Ориентираме се по етно-народностната структура на населението, в отделните селища и квартали. /Виж и сравни с Лекция ВТОРА/

ЦИГАНИТЕ/РОМИТЕ по същество са "малцинство", докато българските **ТУРЦИ** са "национално малцинство".

Добре е да се прави разлика между двете определения и принадлежности. Те не са само-целно теоретични, а имат директни и твърдее важни практически проекции.

При част от турците нещата се усложняват още веднъж, ако те се изживяват като про-турска ДИАСПОРА, със съответно силно партизиране и политизиране. Особено при наличие на партии, които открито и демонстративно са про-турски и сепаратистки.

Вече поне 20 години има натиск **помаците, българо-мохамеданите**, да бъдат не само втори път **ислямизирани** – в по-радикални религиозни и битови форми, но по тази линия те отново да бъдат **субективно турцизирани**. И заедно с това да бъдат изкуствено етни-зирани и съответно политизирани до нивото на някакво уж ново и легитимирано

"малцинство – национално малцинство" в България. Има настойчиви опити за легитимизиране на Партия „Помак“ и други подобни.

Всичко това поставя тази етно-народностна общност в **особена ситуация на неустойчивост, на удвоена и утроена идентичност, на неясна принадлежност** – а това създава допълнителни усложнения и в социалната работа с хора от такива общности, селища и общини в България.

ЕВРеите в България. Като количествено минимална малцинствена гражданска общност. Но с огромна значимост във властта и бизнеса, в медиите и изкуството, във върха на социалната пирамида на гражданското общество в България.

Тяхната традиция децата да се зареждат с огромен културен капитал заради личния си успех и просперитет в живота.

АРМенците в България. Малцинствена гражданска и културна общност, позиционирана преди всичко в средната класа.

Патриархално съхраняване на генетично-родова приемственост и чистота в общността.

Оптимално съчетаване на висока степен на интегрираност към българската нация и заедно с това съхраняване на културната си самобитност.

Авторска Схема на ДВА прогнозни варианта – в перспективата на 2060 г.

Няколко науки, чрез които съвместно и допълващо да се описва реалната етно-народностна структура в обществото и българската държава.

Втора част.

Авторска Схема ВООО.

Демонстрираща видовете отношения между обособените етно-народностни общности и националното гражданско и културно ядро в обществото.

Вариант ИНТегритет на малцинствата към нацията.

С висока степен на социална вграденост, културно вплитане, както и с гражданска и политическа кохезия.

Вариант с ОТделени малцинства. С културна автономия, но без претенции за политическа и властова, селищна и регионална автономия.

Вариант с политическо СЕГрегиране.

С културно и ценносно противопоставяне, до степен на враждебност. Като гражданска база за поддаване на сепаратистки политически програми.

Трета част.

Профил на социалната ПИРАМИДА в България към 2019 г.

Въз основа на самооценка на пълнолетното население в България. Регистрирана чрез представително емпирично социологическо изследване, авторско на лектора.

ЕЛИТИ. С вътрешно-разкъсана общностна структура – поради отделянето на олигархична свръх-елитна група, нещо като съвременна каста, която има и силни тенденции към космополитно враждане и подчиняване на глобалните елити.

СРЕДНА КЛАСА. Със смачкан и несигурен среден слой. С масов, но още по-несигурен и доста обеднял нисък слой. Със страх пред призрака на оцеляването, пред заплахата от декласиране.

РАБОТНИЧЕСКА КЛАСА. С висок слой, който е облагодетелстван и дори привилегирован. С нисък и социално смачкан слой на така нар. "прекариат" – "работещите бедни, които още повече обедняват".

ДЪЛБОКА БЕДНОСТ и общности затиснати в **архаични племенни форми** на гето-мизерия.

Четвърта част.

СПЕЦИФИКА НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА ПО РАЗЛИЧНИТЕ ЕТАЖИ на социалната пирамида.

Пример с **домашно насилие** и жертви от него.

Пример с **наркомания** – като зависимост от психотропни вещества и като стил на живот.

Пример със **занемарени деца** – при бедните и мизерстващите, при работещите и претоварените, при елитните светски общности и под-общности.

Пример с **изоставените родители**.

Пример с различни варианти на **безработица**, с различни форми и степени на лично, групово и общностно на поразяване.

Слоеве и общности с гражданска **култура сами да си искат** социална закрила, да ползват социални услуги, съответна помощ, да се възползват от благотворителност.

Претенциозност спрямо институциите, въз основа на закона и гражданските права.

Пета част.

Обобщение относно Социалната работа по всички основни етажи на социалната пирамида.

Социални услуги **по горните етажи** на социалната пирамида. Специфика.

Помощ и закрила **по долните етажи** на социалната пирамида.

Пример със СТЪПисване пред **новите възможности**. Особени случаи за социална помощ и услуги. Особено важно поле за работа при днешната свръх-динамика при комуникационните и битовите промени в живота, при пътуванията и дистанционната комуникация, разделените семейства и поколения, работата от вкъщи, безбрачните семейства с деца.

Лекция ДЕВЕТА.

Има 340 гледания в канала.

Линк към тази лекция:

В плейлист (видео-рубрика) „Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

[\(1\) Лекция ДЕВЕТА. АКУлтуриране или АСИмилиране на етно групи. АДАптиране и ИНТегриране.](#)

[Проф. Мирчев - YouTube](#)

АКУлтуриране или АСИмилиране на етно групи и общности.

АДАптиране и ИНТегриране – четири стъпки и равнища в този социален процес.

Като предизвикателство в съвременната социална работа с етногрупи и общности при различен културен облик и стереотипи

Проф. Михаил Мирчев, СУ-ФНОИ, есен 2020

Първа част.

АДАптиране и ИНТегриране на етно групи и общности, с различна културна нагласа и стереотипи, сред културната и поведенческата среда на приемащия народ и държава.

ЧЕТИРИ стъпки, равнища.

ВКЛЮЧВАНЕ. Да се преодолеят бариери. Особени проблеми при етно-културно капсулиране или при богаташки сиви зони. И в двата случая включването като социален процес, подпомаган от социалната работа е твърде сложен и деликатен процес.

АДАПТИРАНЕ. Към психологическата и емоционалната, ценностната и културната **среда и конкретна обстановка.** С отворени сетива за другите. Със социална чувствителност.

ЕМПАТИЧНОСТ. АСЕРТИВНОСТ. Всичко това е субективна предпоставка за способност за адаптиране към хората и средата в конкретните ситуации.

ИНТЕГРИРАНЕ. Да се стане част от ситуацията, от съвместната дейност и отношения, при социалното разпределяне на **специфични роли и статуси.** Чувство за ВЗАимна СИГурност – това е житейски изключително важно.

УСТОЙЧИВОСТ на постигната адаптация и интегрираност – за продължителен период от време.

ДВУпосочност в тези 4 стъпки и равнища на включване, адаптиране и интегриране. Взаимна гъвкавост и компромисност, дипломатичност добронамереност.

Втора част.

КУЛТУРЕН ШОК при социална работа, когато се работи в драстично различна културна и поведенческа среда.

Като правило културните шокове са въз основа на радикално различна религия и вярвания, съответна етно-народностна традиция.

При трудна съвместимост между езиково-различни култури.

В случаи на драстично различни начини на живот, битови стереотипи, сексуални практики.

При драстично различни семейни форми, или при драстично различно отношение към младата девойка и жена, към майката и бабата, както и към децата в някои общности.

Трета част.

АКУЛТУРИРАНЕ и АСИМИЛИРАНЕ като още две фундаментални понятия и характеристики на социалния процес на интегриране на етно групи и общности в общата културна и поведенческа среда на приемащия народ и култура, на нацията и държавата.

Социалната работа между тези два културни и поведенчески полюса. Примери за акултуриране на българи в Германия и Кипър, в Южна Африка, в Бенин.

АСИмилиране като житейски вариант, който е обратен на **АКУлтуриране.**

Става дума за приобщаване чрез натиск и заплахи, под страх и чрез различни по-меки и по-драстични форми на насилие.

Именно този вариант бива визиран чрез понятието „*дискриминация*“.

При акултуриране – като стремеж от общността, и като подкрепа от страна на граждански фактори държавни институции – няма „*дискриминация*“, има доброволно и мотивирано „*адаптиране и вграждане*“.

Четвърта част.

Припомняме **теорията на Емил Дюркем** за принципа за СОЦАЛНА СОЛИДАРНОСТ в желаното устойчиво и развиващо се общество и държава. Изучавана по фундаменталната дисциплина „Социология“ в 1-ви курс.

МЕХанична солидарност – и процесът на **асимилиране**.

ОРГанична солидарност – и процесът на **акултуриране**.

Лекция ДЕСЕТА.

Тази лекция е ОБОБщаваща за целия курс. Проведена е на 12 септември 2020.

Това е след обявяване на Становището на Етичната комисия при СУ, 11 декември.

Би било редно да се ползва сега, при продължаващо обсъждане на обвиненията и казуса.

Има 950 гледания в канала.

Линк към тази лекция:

В плейлист (видео-рубрика) „Социална работа с ЕТНО групи, СУ-ФНОИ, 10 видео-лекции“

[\(1\) Лекция ДЕСета - ОБОБщаваща. ЕТНизиране на социалните ПРОблеми и БЕДствия. Проф. Михаил Мирчев - YouTube](#)

ЕТНизиране на социалните ПРОблеми и БЕДствия.

Специфични ПРОФИЛИ на различни етно-народностни общности и групи.

ТРИ групи по ЧЕТири основни проблема и бедствия със съответни профили

Проф. Михаил Мирчев, СУ-ФНОИ, есен 2020

Първа част.

БЕДНОСТ и обедняване.

БЪЛГАРИТЕ обедняват масово в началото на Прехода, но преди всичко поради структурната безработица.

Това е масова и шокова безработица и съпътстващо я обедняване. Огромно количество хора изведнъж се оказват ненужни на пазара на труда.

Съответно декласиране и загуба на самочувствие и **гражданско достойнство**.

Поразяването е едновременно и обективно, и субективно.

Изпадане на много хора в самота и безперспективност, вкл. в западащи селища.

ЦИГАНите/РОМите обедняват също масово и шоково – при рязкото реформиране на икономиката и деиндустриализирането в десетилетието след 1990.

Едни от първите, които тогава биват освобождавани от заводите са циганите – но не защото са цигани, а преди всичко доколкото повечето от тях са с ниско образование и малограмотност, без или с ниска квалификация. Тук нещата не бива да се подменят и изкуствено идеологизират.

Циганите преди 1989 г. бяха в мнозинството си трудово интегрирани. А след това върху тях бе стоварена масова безработица и изключване – това го направи политиката и държавата. Направи го външното дирижиране на Прехода и Трансформацията вътре в България.

Обществото така тогава ги **избута към полето на девиацията**. Не всички, разбира се, но много от техните под-общности, множество от техните хора и семейства.

А това не е само изтласкване към масова безработица и дълбока материална бедност, но и към **морална и ценностна дезинтегрираност** от обществото и държавата.

Това е обективен резултат, когато в процеса на икономически реформи заетите в държавата от близо 5 милиона пропадат до близо 3 милиона души.

Може да се обобщи, че **в процеса на тази "шокова терапия" на българското общество и икономика тогава, първата най-болезнена социална жертва на Прехода бяха именно циганите/ромите** като етно-културно малцинство, като съответни общности и под-общности.

Втора част.

Социалното бедствие през десетилетието на европейско асоцииране на България – в приода от 2001 до 2011 г. Според самооценката на самите хора, не малко и различни общности тогава в различна степен се оказват в ролята на социална жертва на Прехода и на така нар. „ново общество“ в България.

Емпиричните данни за самооценката на хората чертаят една такава картина, това не е измислица на лектора. Тук няма никакво идеологизиране.

Но имаше и обратни тенденции. Някои общности просперираха в това „ново общество“.

Защо някои етно-народностни **общности тогава НЕ бяха завлечени** надолу от общата икономическа криза, не се поддадоха на общото масово обедняване, удържаха се далеч над нивата на дълбоката социална и материално-битова бедност?

Това не се случи с **евреите, арменците, гърците, руснаците**, елитната част от **турците** в България. Тези етно-народностни малцинствена в България НЕ се поддадоха на социалния срив, а обратното – в по-голямата си част те успяха да се адаптират към промените и да се възползват от тях.

Държавата ли е имала някакво по-специално отношение или те самите притежават някакви **особени качества и нагласи**, чрез които в тази преходна и кризисна, в тази хаотична и преобръщаща среда съумяват да се справят, дори да се възползват от нея?

Вероятно и двете са факт. Разбира се, в различна практическа комбинация при различните етно-народностни общности и малцинства, както и сред различните социални слоеве в гражданската пирамида.

При всички случаи, това е важен въпрос и въпроси, по които **не само си заслужава** да се обсъжда, но и които са важни за **адекватните практически ориентири** в една професия като тази на социалните работници.

Трета част.

Труд в **СИВАта икономика**. Използват се и авторски емпирични данни на лектора.

Житейската цена на съгласието на хората да работят в сивата икономика – след време ще са с по-ниски пенсии, сега им дават по-скромни банкови кредити.

ЧЕРната икономика. Кои общности, доколко и чрез какви конкретни фори се оказват засмукани от сивата и черната икономика в страната?

Всъщност, това е въпрос за наличната гражданска база на сивата и черната икономика.

Емпиричните данни са красноречиви.

Четвърта част.

Регрес към някакво Нео-Феодално КРЕПОСТничество в България.

Това е трети масов и болезнен граждански проблем, със специфични етно-народностни профили.

Разбира се, това е феномен не само в България. Той идва насам откъм САЩ, има своето битие в Англия, Франция, Италия.

Това е **феномен не само в света на Глобализацията**, но той сам по себе си като разрастване е **резултата от процеса на Глобализиране** вече 30 години.

Говорим за "човешки права" в днешното уж демократично общество, с уж високи хуманни стандарти и ценности. А на практика, всички тези феодално закрепостени хора, са **драстично обезправени**.

Пета част.

Проблем **изоставени и занемарени деца** – етнизиране в специфични общности.

Профили сред общности на българските турци и циганите, на българите-християни, при руснаците и гърците в България.

Сред арабите в България.

Специфично **концентриране** по видове селища и райони в страната.

Шеста част.

Етнизиране на проблемите с **влошено здраве**.

Има наличие на драстични разлики в средната продължителност на живота, в частта от живота „в *добро здраве*“, в ранната детска смъртност по общности, в повишената социална смъртност в зряла възраст, и други подобни.

Седма част.

Проблем **инвалидност** по общности.

Концентриране по вид и степен на инвалидност. Специфични общности като обект на социална работа.

Неграмотност и малограмотност.

Има наличие на полярност в степента на неграмотност и малограмотност по общности и под-общности, както и обратно – при концентрация на висока образованост.

Профили по общности при проблема **насилие над жени** в семейството.

Проблем **само-стигматизиране**. Като социално-психичен рефлекс или като начин за използване на държавни политики и фондове.

Проблем **изоставени и самотни възрастни хора**.

Проблемът **девиация и криминалност**. Ресоциализиране на затворници.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН РАЗГОВОР със студентите:

ДИФЕРЕНЦИРАН подход по всички тези проблеми в социалната работа.

Край на Лекция ДЕСЕТА.

КРАЙ на този университетски курс